

บทที่ 2

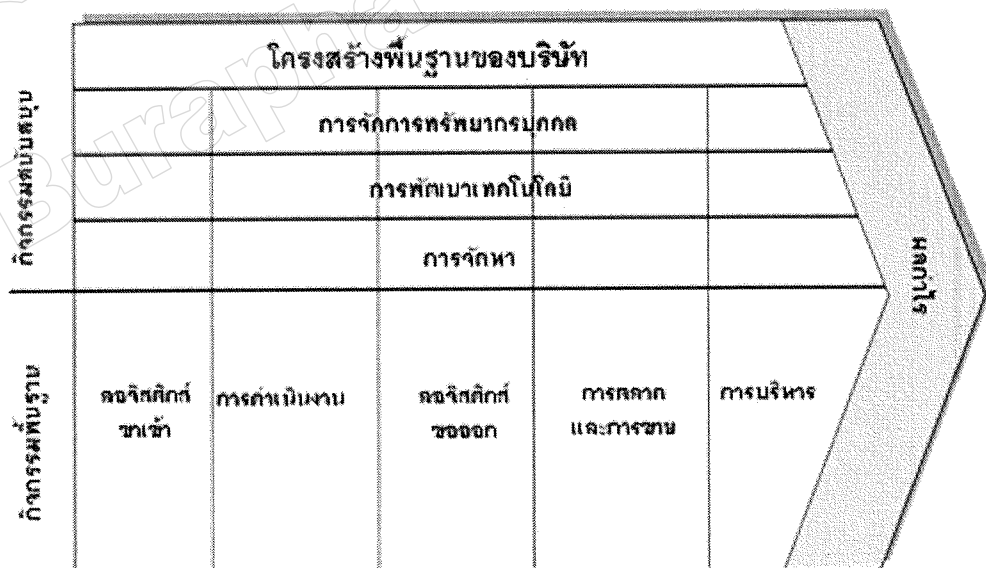
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาการวิเคราะห์โซ่คุณค่าลำไยส่งออกลำไยจังหวัดจันทบุรีไปสาธารณ
ประชาชนจีน ผู้วิจัยได้มีการนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาประกอบการทำงาน
วิจัยในครั้งนี้

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมาย

โซ่คุณค่า หมายถึง กระบวนการของกิจกรรมที่สร้างคุณค่าหรือประโยชน์สูงสุดของ
สินค้าและบริการให้กับลูกค้า โดยจะมีการสร้างคุณค่าในกิจกรรมต่อ ๆ กันมาเป็นลักษณะของ
ห่วงโซ่ของกิจกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โดยมีวัตถุประสงค์คือการสร้างประโยชน์สูงสุดหรือ
คุณค่าให้ลูกค้าโดยส่งมอบผ่านทางสินค้าหรือบริการ โดยโซ่คุณค่าสามารถแสดงได้จากแบบจำลอง
โซ่คุณค่า ดังนี้

ภาพที่ 2-1 แนวคิดแบบจำลองโซ่คุณค่า

ศิรินันท์ วงศ์ใหญ่ (2555) โดยแบบจำลองโซ่คุณค่าจะแบ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโซ่คุณค่าได้เป็น 2 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมที่เพิ่มคุณค่าของแบบจำลองโซ่คุณค่า และกิจกรรมสนับสนุนของแบบจำลองโซ่คุณค่า

กิจกรรมที่เพิ่มคุณค่าของแบบจำลองโซ่คุณค่ามี 5 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. โลจิสติกส์ขาเข้า (Inbound Logistics) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับ การเก็บ และการกระจายเพื่อนำเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ เช่น การจัดการการวัตถุดิบ การคงคลังสินค้า การควบคุมสินค้าคงคลัง การจัดการตารางการขนส่ง และการส่งคืนผู้จัดส่ง
2. การดำเนินงาน (Operations) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสิ่งที้นำเข้าไปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปร่างโดยผ่านเครื่องจักร การบรรจุ การประกอบ การตรวจสอบ เป็นต้น
3. โลจิสติกส์ขาออก (Outbound Logistics) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสะสม การเก็บรักษาการกระจายสินค้าไปสู่ผู้ซื้อ เช่น การคงคลังสินค้าสำเร็จรูป การดำเนินการขนส่ง กระบวนการสั่งซื้อและการจัดตาราง
4. การตลาดและการขาย (Marketing and Sale) หมายถึง ช่องทางของการจัดจำหน่าย และตลาดที่ตั้งของสินค้าเพื่อที่จะให้ลูกค้าได้รับความสะดวกในการมาซื้อ เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การลดราคา การให้โควต้า การเลือกช่องทาง ความสัมพันธ์ระหว่างช่องทาง และราคา
5. การบริการ (Service) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการให้บริการเพื่อสนับสนุนหรือคงไว้ซึ่งคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เช่น การติดตั้ง การซ่อมแซม การฝึกอบรม การจัดขึ้นส่วนและการปรับผลิตภัณฑ์

กิจกรรมสนับสนุนของแบบจำลองโซ่คุณค่ามี 4 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การจัดซื้อ จัดหา หมายถึง หน้าที่ในการจัดซื้อปัจจัยเข้าที่จะใช้ในโซ่คุณค่าซึ่งรวมถึงวัตถุดิบ ผู้จัดส่ง หรือสิ่งอื่น ๆ ที่นำมาใช้
2. การพัฒนาเทคโนโลยี ในทุกกิจกรรมที่เพิ่มคุณค่า สิ่งสำคัญที่เป็นส่วนเสริมให้การทำงานง่าย และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การรับพนักงาน การว่าจ้าง การฝึกอบรม การพัฒนา การให้คำตอบแทนแก่บุคลากร
4. โครงสร้างภายในองค์กร ประกอบไปด้วยจำนวนของกิจกรรมต่าง ๆ ของการบริหาร การจัดการ การวางแผนการบัญชี และการควบคุมคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกพร หมีแก้ว (2553) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์การจัดการธุรกิจค้าส่งกระเทียมในจังหวัดลำพูน และเชียงใหม่ โดยใช้ตัวแบบห่วงโซ่คุณค่า พบว่ากิจการการจัดซื้อกระเทียมไทยในภาคเหนือของประเทศ มีผู้เกี่ยวข้องจากเกษตรกร พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้าส่งและสหกรณ์สำหรับกระเทียมจัดซื้อจากผู้นำเข้า หลังจากการรับเข้ากระเทียมมีการนำไปเก็บ ทำความสะอาด แปรรูป คัดเกรด และบรรจุ โดยเพิ่มคุณค่าของกระเทียมจากการจัดการวัตถุดิบคงคลัง และการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า หลังจากนั้นมีการขนส่งและจำหน่ายกระเทียมไปยังโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร และต่างจังหวัด

คณิง โยธาใหญ่ (2541) ได้วิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกลำไยอบแห้งไปสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณของผลผลิตลำไย และปริมาณการส่งออกระหว่างปี 2533-2540 พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขอุปสรรค และการขยายการส่งออกลำไยอบแห้งไปสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

บุญศรี จันทร์กลับ (2550) ได้วิเคราะห์โซ่คุณค่าของข้าวในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโซ่คุณค่า สถานการณ์ปัจจุบัน และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโซ่คุณค่าของข้าว เนื่องจากลุ่มน้ำปากพนังเป็นอู่ข้าวอู่น้ำในพื้นที่ภาคใต้ในช่วง พ.ศ. 2530 การปลูกข้าวในลุ่มน้ำปากพนังมีจำนวนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เกิดภาวะน้ำเค็มรุกเข้าแม่น้ำปากพนัง และการทำนาकु้งอย่างไม่มีมีการควบคุม งานชิ้นนี้อธิบายโซ่คุณค่าถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเกษตรกรตลอดจนถึงผู้บริโภค และวิเคราะห์ต้นทุนกระบวนการทำงานต่าง ๆ พร้อมได้เสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไข

พนาไพร คุ่มสวดก (2555) ได้วิเคราะห์เรื่องห่วงโซ่คุณค่ากระบวนการงานผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ได้วัตถุประสงค์ในการศึกษากระบวนการห่วงโซ่คุณค่า พร้อมกระบวนการที่ก่อให้เกิดโซ่คุณค่า พบว่ากิจกรรมหลัก 5 กิจกรรม สามารถเพิ่มคุณค่าให้ผู้สูงอายุ คือ การจัดกิจกรรมให้หลากหลาย, เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าร่วม, เจ้าหน้าที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ, จัดกิจกรรมตามความต้องการ, และติดตามประเมินผล

พิมกมล แก้วใส (2554) ได้มีการวิเคราะห์โซ่คุณค่าของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประมาณสัดส่วนผลตอบแทนที่เกี่ยวข้องในโซ่คุณค่าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทย โดยราคาหัวมันสำปะหลังสดและผลิตภัณฑ์มีความมีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยผู้ประกอบการมีผลน้อย เกษตรกรได้รับผลกระทบมาก ในการสร้างมูลค่าควรมีการปลูกมันพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและวางล่วงหน้าอย่างเหมาะสม

รภัศ มัชฌิมานนท์ (2551) ได้วิเคราะห์การจัดการโซ่อุปทานของผู้ประกอบการลำไยสดด้วยการวิเคราะห์สายธารคุณค่าในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ในการศึกษาครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้

นำเสนอโซ่อุปทานลำไยสดจังหวัดลำพูน โดยมีส่วนประกอบทั้ง เกษตรกร ผู้รวบรวม พ่อค้า รวบรวม ผู้ประกอบการลำไยอบแห้งเปลือก ผู้ประกอบการลำไยอบแห้งเนื้อ และล้าง โดยแต่ละประเภทก็จะมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ได้ศึกษา

อุทัย พูลทรัพย์ (2550) ได้วิเคราะห์การส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ราคาเป็นปัจจัยสำคัญ รองลงมาคือปริมาณการผลิต และอัตราแลกเปลี่ยน พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร และผู้ประกอบการส่งออก